

Si's vol un bon purgant "omplits una closca de nou de mantegua de vacca e unctats lo melich del pacient qui no pot exir e sia tenguda per una nit e alargarà sufficientment. Emperó guardatvos que noy stia molt que destrouria la virtut restitutiva, car yo viu un malalt qui era molt constipat e alargá tant tro a deffalliment del cor sol per aquest".

L'us dels purgants ombilicals continua encara car Follopio parla de les pildores de *cataputia* posades en lo melich, y Fiorevanti de les uncions purgants de Jacobo de Perugia.

Pera la taxis hemorroidal explica un procediment qui podrá no donar resultat però que no dexa d'esser pintoresch: "si algun hom ho febre siurá sobre pcell de leó fresch ales anques, sens tot migà, les amoroydes se partiran de lloch". Si la reducció no s'assolis, llavors "cendra de closques de ous dels quals sien ja exits polls, donada a beure ab bon vin blanc en dejú, dematinent sana les amoroydes".

L'autor del *Tresor* era home convenent, ell pú no dubtava: pera tractar lo prolapse rector sugeria lo procediment qui segueix: "spergits sobre lo çers polvora de corn de cervo cremat, molt hi val"; axi com lo procediment curiós de litotricia que probablement Civiale no conegué: "la pedra que hix del membre propi del pacient, picada e donada abeure a ell mateix en dejú, trencha les altres pedres e les fa pixar". No es menys expeditiu aquest tractament de la anuria: "pels de lebra cremats e polvorizats e donats abeure daquella polvora, de mantinent fa venir aquella orina poderosament".

Com diaforetic lo millor que es la "polvora de comi sia confegida al oly e sien unctades e embolcades les plantes dels peus e les palmes de les mans e puys be cubert e tengut calent fa suar".

Contra mala busanya (*tinya*) y antrax "sis fa en les stremitats de la persona es millor senyal que quant se fa en loch carnet per tal com la dolor sacosta al cor abans con pus prop es e fas la dita busanya negra e deu hi posar tantost un mujor (*rovell*) dou debatut ab sal be trida e tantost con s'edissol quel passa al mal es sens perill. Et aytant be es bona aquella herba suau sana picada e possada dessus. Et la scaviosa axi matex e pances negres ab pebre fet emplastre".

Pera la persona qui hage postema "prin de la herba escabiosa e de la bretonega e fenoyll e

aloe e de tot açó fets ne cendra e metets ho en bon vi blanc e begaho per ix. dies aquell qui ha postema e será quarit".

Tractaven los lipomes d'aquesta manera, entre altres: "Prin estopa de cànem e picala molt ab un coltell e prin calç viva que aia stat a la serena una nie e puys comoltala (*barréjala*) ensemps ab lestopa e la calç e or piment e puys posao sobre la lupia e tenga allò un vespre e après açó posay or piment ab allo mesclat e tenga ho tres dies, puys posay cols e cargols e sagí de porch veyll e puys prin la calç dues mesures e una doli e batho be entro (*fins*) ques prena per si matex e puys prin mujol dou be cuyt en caliu e pical e mesclat ab aquell unguent e puys prin pebre e sal-gema e estopa de ly picada e mel e mesclatsho tot ensemps e puys prin raedura de drap de li e mitla en dialtea e puys posalali".

Pensaven les nafres ab "grex de moltó e cera e oly e rayna de vet (*abel*) e fonho tot ensemps e es bó a curar nafra"; y les fractures les tractaven ab "una lliura de pegua e mige de cera e tres onces densens e tres onces de màstech e tres onces del gra de morritort e feu polvora: de tot açó puys fets ho bullir en la pegua e puys mit ho en un drap e posaho sobre los ossos trencats e stiga per nou jorns he quarrà".

Com colofó a la anterior xercolada de agram entre l'esplet de forment científich, donaré translalat d'una recepta contra les mossegades de gos foll que'l traductor copia sense arromancar-la: "*Recipe cineris stipitis vincarum* (cendra de rabasses) e *misce cum tiriacha e appone super vulnus*".

Los servía de buxola pera orientarse en moltes afeccions internes, lo *pendre l'aygua al malalt* o sia l'anàlisi d'orina qu'era purament objectiu y encara a bell ull, fet la major part de vegades segons les normes d'Issach, qui's fonamentava en les quatre propietats del cos del home: calor, fredor, sequedat y humitat. La calor fa que la orina sia vermella y la humitat la fa espesa. Quan la orina es blanca y espessa senyala que lo malalt te massa fleuma; la fredor la fa blanca y l'humitat espessa. Si es vermella y clara lo pacient te massa cólera: per la calor es vermella y per la sequedat clara. Essent blanca demostra en lo malalt mes melancolia que d'altre humor perque es freda y seca. Y axi Isaach va glosant y combinant les